

รามคำราฯ

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เล่มที่ ๒

บทบรรณาธิการ

คำตาม ผู้รับจ้างทำหนังสือโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินค่าจ้างตามสัญญาจ้างให้แก่ผู้ให้บริการส่งวัสดุก่อสร้างทั้งหมดเพียงผู้เดียว และต่างมีหนังสือมอบอำนาจโอนสิทธิเรียกร้องไปยังผู้ว่าจ้างแล้ว หากผู้รับจ้างมีหนังสือถึงผู้ว่าจ้างขอเปลี่ยนแปลงผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าจ้างตามสัญญาจากเดิมที่เป็นผู้ให้บริการส่งวัสดุก่อสร้างกลับมาเป็นผู้รับจ้างเช่นเดิม โดยไม่มีการแจ้งให้ผู้ให้บริการส่งวัสดุก่อสร้างทราบ เป็นความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกานี้ ๑๙๔๒/๒๕๖๖ การหลอกหลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จโดยทุจริตอันจะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔ นั้น ผู้กระทำความผิดจะต้องได้ไปชี้ทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกหลวงหรือบุคคลที่สามด้วย

หนังสือบันทึกข้อตกลงโอนสิทธิเรียกร้องในเงินค่าจ้างที่จำเลยที่ ๑ ได้ระบุข้อความไว้ในข้อ ๓ ให้เข้าใจได้ว่าการโอนสิทธิเรียกร้องในเงินค่าจ้างที่จำเลยที่ ๑ จะได้รับจากทางราชการตามสัญญาจ้างเลขที่ ๑/๒๕๖๑ จำนวน ๘,๒๐๐,๐๐๐ บาท ไปเป็นของโจทก์ไว้ตุลาประสงค์เพื่อเป็นการประกันหนี้และเพื่อชำระหนี้ค่าวัสดุก่อสร้างที่จำเลยที่ ๑ มีอยู่แก่โจทก์ หากเงินที่โจทก์ได้รับจากทางราชการไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้ค่าวัสดุก่อสร้าง จำเลยที่ ๑ ก็ยังคงมีหน้าที่ต้องชำระให้แก่โจทก์จนครบถ้วน แต่หากมีส่วนที่เหลืออยู่ โจทก์ก็จะคืนให้แก่จำเลยที่ ๑ ดังนี้เมื่อว่า เหตุที่โจทก์ยอมส่งวัสดุก่อสร้างให้แก่จำเลยที่ ๑ นำไปใช้ก่อสร้างตามสัญญาที่ทำไว้กับทางราชการก่อนโดยยังไม่ต้องชำระราชการก็ เพราะจำเลยที่ ๑ ตกลงโอนสิทธิเรียกร้องในเงินค่าจ้างที่มีอยู่แก่ทางราชการให้แก่โจทก์ทั้งหมดแล้ว ขันเป็นหลักประกันว่าโจทก์จะได้รับการชำระหนี้ค่าวัสดุก่อสร้างที่โจทก์ให้การสนับสนุนจำเลยที่ ๑ อย่างแน่นอน ขณะนั้น หากจะพังว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันหลอกหลวงโจทก์โดยมิเจตนาตั้งแต่แรกที่จะไม่โอนสิทธิเรียกร้องในเงินค่าจ้างให้โจทก์ด้วยการบิดเบือนเปลี่ยนแปลงการโอนสิทธิเรียกร้องในเงินค่าจ้างที่เป็นของโจทก์กลับคืนมาเป็นของจำเลยที่ ๑ ดังเดิมในภายหลังตามที่โจทก์บรรยายมาในคำฟ้องจริง ก็เห็นได้ชัดว่าเป็นเพราะจำเลยทั้งสองประสงค์ที่จะได้รับวัสดุก่อสร้างจากโจทก์มาให้ในการทำงานโดยทุจริตด้วยการไม่ชำระราคาให้แก่โจทก์นั้นเอง ด้วยเหตุนี้ เงินค่าจ้างของจำเลยที่ ๑ ขันโจทก์ควรได้รับจากสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งเป็นเพียงสิทธิของโจทก์มีอยู่เหนือทางราชการซึ่งเป็นบุคคลภายนอกและเป็นลูกหนี้ของจำเลยที่ ๑ ในอันจะต้องชำระเงินค่าจ้างดังกล่าวให้แก่โจทก์ หากใช้เป็นทรัพย์สินอันจำเลยที่ ๑ ได้ไปจากโจทก์โดยตรงจากผลการหลอกหลวงของจำเลยทั้งสองไม่ ทั้งยังก่อไม่ได้ด้วยว่าเป็นทรัพย์สินอันจำเลยที่ ๑ ได้ไปจากทางราชการซึ่งเป็นบุคคลที่สามจากการหลอกหลวงโจทก์ เพราะการที่ทางราชการจ่ายเงินค่าจ้างในวงเงินที่ ๔ ถึง ๗ ให้แก่จำเลยที่ ๑ ไปจำนวน ๔,๑๐๕,๐๐๐ บาท เป็นผลสืบเนื่องมาจากจำเลยที่ ๑ มีหนังสือเปลี่ยนแปลงการโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้ค่าจ้างกลับคืน

มาเป็นของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นคู่สัญญากับทางราชการมาแต่แรกเป็นสำคัญ หากได้มีการหลอกหลวง
ให้ฯ ไม่ และเมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยมิชอบ ทำให้โจทก์ต้องได้รับความเสียหาย
เพรากการโอนสิทธิเรียกร้องระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ เกิดขึ้นสำเร็จครบถ้วนสมบูรณ์ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ แล้วก็ตาม ก็เป็นเรื่องที่โจทก์ต้องไปว่ากล่าว
ดำเนินการแก่จำเลยทั้งสองเป็นอิฐเรื่องหนึ่งต่างหากต่อไป เมื่อเงินค่าจ้างในงวดงานที่ ๔
ถึง ๗ ซึ่งจำเลยที่ ๑ รับไปจากทางราชการ มิใช่ทรัพย์สินที่จำเลยที่ ๑ ได้รับมาจากภารที่จำเลย
ทั้งสองร่วมกันหลอกหลวงโจทก์เสียแล้ว การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงขาดองค์ประกอบความผิด
ฐานฉ้อโกงไม่เป็นความผิด

คำ嗒ມ การนำสืบพยานบุคคลและพยานเอกสารว่าผู้กู้ชำระหนี้ด้วยการโอนเงินหรือ
ฝากเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้มีอำนาจจัดตั้งหนี้แทนผู้ให้กู้ ว่ามีการทำชำระเงินกู้ให้แก่ผู้ให้กู้แล้ว
ต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่

สัญญาภัยเงินมีข้อตกลงให้ผู้กู้ชำระดอกเบี้ยแก่ผู้ให้กู้ แต่ไม่ได้ตกลงจัดตั้งหนี้ด้วยการโอนเงินหรือ
ผู้กู้จะต้องเสียดอกเบี้ยอัตราเท่าใดและเริ่มคิดดอกเบี้ยได้ตั้งแต่เมื่อใด

คำตอบ มีคำพิพากษาภัยการวินิจฉัยได้ดังนี้

คำพิพากษาภัยการที่ ๓๐๘๖/๒๕๖๕

จำเลยไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อโจทก์หรือหลักฐานแห่งการกู้ยืมได้เวนคืน
หรือแหงเพิกถอนเป็นพยานหลักฐานในคดี จึงต้องห้ามมิให้นำสืบเรื่องการใช้เงินชำระหนี้กู้ยืม
จึงไม่อาจรับฟังคำเบิกความของจำเลยที่ข้างตนเองเป็นพยานว่า จำเลยชำระหนี้เป็นเงินสด
แก่โจทก์เป็นพยานหลักฐานได้ เพราะต้องห้ามตามบทบัญญัติตั้งกล่าวและ ป.ว.พ. มาตรา ๙๙
อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติตั้งกล่าวห้ามการนำสืบเฉพาะกรณีการใช้เงิน ไม่ห้ามการนำสืบกรณี
การชำระหนี้อย่างอื่นแทนการชำระหนี้ที่ได้ตกลงกันไว้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๒๑ วรรคหนึ่ง
ซึ่งการนำสืบพยานบุคคลและพยานเอกสารว่า จำเลยชำระหนี้อย่างอื่นแทนการชำระหนี้ที่ได้ตกลง
กันไว้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๒๑ วรรคหนึ่ง ไม่ต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ วรรคสอง
และ ป.ว.พ. มาตรา ๙๙ (ก)

จำเลยโอนเงินหรือฝากเงินเข้าบัญชีเงินฝากของ ส. เพื่อชำระหนี้แก่โจทก์แล้ว ส. โอนเงิน
ดังกล่าวหันหนดเข้าบัญชีเงินฝากของโจทก์โดยโจทก์ยอมรับเงินที่ ส. โอนเข้าบัญชีเงินฝากของ
โจทก์ ซึ่งเป็นการชำระหนี้อย่างอื่นแทนการชำระหนี้ที่ได้ตกลงกันไว้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๒๑
วรรคหนึ่ง และจำเลยโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของ ย. ผู้มีอำนาจจัดตั้งหนี้แทนโจทก์ เพื่อชำระหนี้
แก่โจทก์ ถือได้ว่าจำเลยชำระหนี้จำนวนดังกล่าวให้แก่โจทก์แล้ว ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๑๒

หนังสือสัญญาภัยเงินมีข้อตกลงให้จำเลยชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์แต่ไม่ได้ตกลงจัดตั้ง
หนี้ด้วยเงินตามปกติแล้วจำเลยต้องชำระดอกเบี้ย ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗ ซึ่งขณะทำสัญญา

อัตราเรียก ๙.๕ ต่อปี นับแต่วันที่จำเลยถูกยึดเงินเป็นต้นไป ประกอบกับโจทก์บรรยายฟ้องเรียกร้องดอกเบี้ยอัตราเรียก ๙.๕ ต่อปี นับแต่วันผิดนัดเป็นต้นไป ศาลจึงต้องพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่จำเลยผิดนัดเป็นต้นไป ไม่อาจพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่จำเลยถูกยึดเงินเป็นต้นไปได้ เพราะเป็นการพิพากษาเกินไปกว่าหรือจากที่ปรากฏในคำฟ้องไม่ชอบด้วย ป.ว.พ. มาตรา ๑๔๒ วรคหนึ่ง

คำบรรยายฟ้องของโจทก์แสดงให้เห็นว่า โจทก์เข้าใจว่าจำเลยผิดนัดตั้งแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามหนังสือสัญญาภัยเงิน แต่ภายหลังจากครบกำหนดเวลาดังกล่าวตามหนังสือสัญญาภัยเงินแล้ว โจทก์ไม่ได้ออกเลิกสัญญาหรือเรียกให้ชำระหนี้ทั้งหมดทันที โจทก์กลับยังยินยอมรับชำระหนี้จากจำเลยโดยไม่อดีือนถือได้ว่า โจทก์ไม่ได้ถือเอากำหนดเวลาชำระหนี้ตามสัญญาเป็นสำคัญ ดังนั้น เมื่อโจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ได้ให้คำเตือนจำเลยผู้เป็นลูกหนี้แล้ว จำเลยยังไม่ชำระหนี้จึงจะตกเป็นผู้ผิดนัดเพราะเข้าเดือนแล้ว ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๐๑ วรคหนึ่ง และมีสิทธิเรียกร้องดอกเบี้ยระหว่างผิดนัดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๒๒๔ วรคหนึ่ง

โจทก์ให้ทนายความมีหนังสือบอกรับทราบถ้าหากได้จำเลยชำระเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาทพร้อมดอกเบี้ย อัตราเรียก ๙.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันผิดนัดแก่โจทก์ภายใน๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ จำเลยได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ดังนั้น หากจำเลยไม่ชำระหนี้ภายในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ ก็จะตกเป็นผู้ผิดนัดตั้งแต่วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

จำเลยชำระหนี้ให้แก่โจทก์โดยโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของโจทก์ไปแล้วโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของ ส. แล้ว ส. โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของโจทก์และโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของ ย. ซึ่งเป็นบุคคลผู้มีอำนาจรับชำระหนี้แทนโจทก์ ซึ่งเกินกว่าจำนวนเงินต้นตามสัญญาแล้ว ต้องถือว่า ชำระชำระหนี้เงินต้นให้โจทก์ครบถ้วนแล้ว จำเลยไม่ต้องรับผิดชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยตามที่ฟ้องให้แก่โจทก์อีก

คำตาม ได้ที่ดินมีแปลงมาโดยการส่งมอบการครอบครอง เป็นการได้มาซึ่งของสั่งหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรมหรือไม่ และจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ผู้รับจำนองที่ดินดังกล่าวโดยสุจริตและจดทะเบียนสิทธิโดยสุจริต ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกที่ ๓๔๔/๒๕๖๖ ผู้ร้องเป็นบุตรจำเลย จำเลยมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เลขที่ ๓๑ ที่ดินพิพากษาเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ จำเลยนำที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เลขที่ ๓๑ ไปจดทะเบียนจำนวนเพื่อประกันการชำระหนี้ภัยเงินแก่โจทก์ ต่อมาศาลชั้นต้นพิพากษาให้

จำเลยชาระหนี้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ แต่จำเลยไม่ชำระ โจทก์ขอให้บังคับคดีโดยที่ตัดตามหนังสือรับรองการทำประยุชน์ เลขที่ ๓๑ เพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษา

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามที่ผู้ร้องได้รับอนุญาตให้ฎีกาว่าผู้ร้องมีสิทธิร้องขอให้ปล่อยที่ดินพิพากหหรือไม่ เห็นว่า แม้ผู้ร้องบรรยายคำร้องขอถึงสิทธิในที่ดินพิพากหของผู้ร้องว่าได้รับการยกให้จากจำเลยและมีการส่งมอบให้ผู้ร้องเข้าครอบครองทำประยุชน์โดยการทำปลูกพืช หมุนเวียนและเลี้ยงสัตว์มาเป็นเวลา ๒๔ ปี แล้วก็ตาม แต่เมื่อสิทธิของผู้ร้องเป็นการได้ที่ดินพิพากหมาโดยการส่งมอบการครอบครองอันเป็นการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สิทธิ อันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม ซึ่งหากยังมิได้จดทะเบียนผู้ร้องจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้โจทก์ผู้รับจำนำของที่ดินพิพากหซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้ได้สิทธิมาโดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้วไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๘ วรรคสอง การที่ผู้ร้องจะอ้างการได้มาของผู้ร้องขึ้นเป็นข้อต่อสู้โจทก์ในคดีร้องขัดทรัพย์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๖๓ ได้นั้น เมื่อบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้อยู่ภายใต้บังคับบัญญัติแห่งมาตรา ๕๕ ผู้ร้องจึงต้องนับรายคำร้องขอโดยขัดแย้งว่ามีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ระหว่างผู้ร้องกับโจทก์ตามกฎหมายแพ่งอันเป็นข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาด้วย ผู้ร้องจึงจะมีสิทธินำพยานหลักฐานเข้าสืบตามข้ออ้างได้ การที่ผู้ร้องมิได้บรรยายคำร้องขอว่าโจทก์รับจำนำของที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประยุชน์ เลขที่ ๓๑ โดยไม่มีค่าตอบแทนหรือไม่สุจริต หรือไม่ได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริต จึงไม่มีประเด็นที่ผู้ร้องจะนำพยานเข้าสืบเป็นข้อต่อสู้โจทก์เพื่อให้ศาลมีนิจฉัยในประเด็นดังกล่าว คดีจึงต้องพึงว่าโจทก์รับจำนำของที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประยุชน์ เลขที่ ๓๑ โดยเสียค่าตอบแทนและโดยสุจริตและได้จดทะเบียนสิทธิโดยสุจริตแล้ว ผู้ร้องจะอ้างสิทธิครอบครองในที่ดินพิพากหเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประยุชน์ เลขที่ ๓๑ ที่ผู้ร้องได้มาโดยการส่งมอบการครอบครองแต่ยังมิได้จดทะเบียนการได้มาันขึ้นยังโจทก์ไม่ได้ ส่วนผู้ร้องฎีกาว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๘ วรรคสอง ไม่อนุญาตให้บังคับกับที่ดินพิพากหซึ่งเป็นที่ดินมีเปล่านั้นเห็นว่า แม้ที่ดินพิพากหไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์มีเพียงสิทธิครอบครอง จึงอาจอนได้โดยการส่งมอบการครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๗ ถึงมาตรา ๑๓๐ ก็ตาม แต่เมื่อการได้มาซึ่งที่ดินพิพากหตามที่ผู้ร้องอ้างเป็นการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สิทธิอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์โดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม จึงต้องอยู่ในบังคับมาตรา ๑๙๘ วรรคสอง ด้วย

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ